

V Bruseli 17. októbra 2023
(OR. en)

13917/23

INST 383
POLGEN 142
AG 115

SPRIEVODNÁ POZNÁMKA

Od:	Martine DEPREZOVÁ, riaditeľka, v zastúpení generálnej tajomníčky Európskej komisie
Dátum doručenia:	17. októbra 2023
Komu:	Thérèse BLANCHETOVÁ, generálna tajomníčka Rady Európskej únie
Č. dok. Kom.:	COM(2023) 638 final
Predmet:	OZNÁMENIE KOMISIE EURÓPSKEMU PARLAMENTU, RADE, EURÓPSKEMU HOSPODÁRSKEMU A SOCIÁLNEMU VÝBORU A VÝBORU REGIÓNOV Pracovný program Komisie na rok 2024 Zvládanie aktuálnych výziev a príprava na budúcnosť

Delegáciám v prílohe zasielame dokument COM(2023) 638 final.

Príloha: COM(2023) 638 final

V Štrasburgu 17. 10. 2023
COM(2023) 638 final

**OZNÁMENIE KOMISIE EURÓPSKEMU PARLAMENTU, RADE, EURÓPSKEMU
HOSPODÁRSKEMU A SOCIÁLNEMU VÝBORU A VÝBORU REGIÓNOV**

Pracovný program Komisie na rok 2024

Zvládanie aktuálnych výziev a príprava na budúcnosť

1. Zvládanie aktuálnych výziev a príprava na budúcnosť

*„Spoločne sme dokázali, že **keď je Európa odvážna, dokáže veľké veci**. Naša práca sa však ani zďaleka nekončí, takže držíme spolu. **Konajme dnes a pripravme sa na zajtrajšok**.“* *Predsedička Európskej komisie Ursula von der Leyenová, prejav o stave Únie, 13. septembra 2023.*

Budúci rok v júni sa Európania zúčastnia na **najväčšej demokratickej iniciatíve organizovanej na našom kontinente**. Medzi vyše 400 miliónmi občanov oprávnených zúčastniť sa na voľbách nových poslancov Európskeho parlamentu bude veľa mladých ľudí, ktorí si **toto demokratické právo uplatnia** vôbec po prvýkrát. Budú medzi nimi aj šestnásť- a sedemnášťroční prvovoliči v piatich členských štátoch.

Výsledky volieb, ktoré sa uskutočnia v **klúčovom momente dejín Európy**, určia jej smerovanie na nasledujúcich päť rokov, ale aj ďalšie roky.

Stojíme pred viacerými **zlomovými výzvami i príležitosťami**: počnúc klimatickou krízou a krízou biodiverzity až po digitálnu revolúciu a umelú inteligenciu, od brutálnej ruskej invázie na Ukrajinu až po následnú krízu cien energie a krízu životných nákladov, pričom navyše čelíme aj výzvam súvisiacim s migráciou či zabezpečením hospodárskeho rastu a konkurencieschopnosti.

Na začiatku svojho mandátu si táto Komisia stanovila **ambiciózny program zabezpečenia silnejšej a odolnejšej Únie**. Zaviazali sme sa odvážne konať s cieľom zabezpečiť, aby sa Európa stala prvým klimaticky neutrálnym kontinentom s chráneným prírodným prostredím, a postarať sa o to, aby sme stáli na čele úsilia o inovačnú digitálnu transformáciu, ktorej ústredným prvkom budú ľudia. Aby sme intenzívne rozvíjali naše hospodárstvo a zároveň zabezpečovali sociálnu spravodlivosť, začlenenie a prosperitu, posilňovali naše postavenie zodpovedného globálneho lídra, chránili našich občanov a naše hodnoty a rozvíjali a posilňovali našu demokraciu.

Svet sa však v porovnaní s rokom 2019 veľmi zmenil. Ako Únia sme museli **reagovať a prispôbovať sa bezprecedentným výzvam** a pritom zostať v našom konaní jednotní a nepripustiť, aby naše ambície ochabli.

Urýchlili sme súbežnú zelenú a digitálnu transformáciu, zaviedli sme prelomový nástroj NextGenerationEU, posilnili sme úlohu EÚ ako globálneho lídra a presadzovali hodnoty, ktoré sú podstatou našich spoločností, medzi ktoré patrí demokracia a právny štát. Usilujeme sa o to, aby sme vďaka našej **stratégii hospodárskej bezpečnosti** mohli profitovať z výhod hospodárskej otvorenosti EÚ a zároveň minimalizovať riziká vyplývajúce zo zvýšeného geopolitického napätia a rýchlych technologických zmien.

Prichádza čas na finalizáciu zvyšných kľúčových legislatívnych návrhov, ktoré táto Komisia predložila s cieľom zabezpečiť, aby **mohli občania a podniky naplno využívať naše politické opatrenia**. Komisia bude preto v nadchádzajúcich mesiacoch podporovať Európsky parlament a Radu v ich úsilí o dosiahnutie dohody o doposiaľ neschválených legislatívnych návrhoch.

Keďže sa treba dostatočne zamerať aj na túto úlohu a prevažná časť nevyhnutného legislatívneho rámca prisľúbeného v rámci tohto mandátu sa už realizuje, tento pracovný program obsahuje len **obmedzený počet nových iniciatív** zameraných na už existujúce záväzky alebo reagujúcich na novovznikajúce výzvy.

Hospodárstvo EÚ naďalej preukazuje odolnosť, a to aj napriek výzvam. Tým sme dokázali čeliť vďaka úsiliu o posilnenie našej energetickej bezpečnosti, odolnému trhu práce a zmierňovaniu obmedzenia dodávok.

Kľúčovým prvkom úsilia Komisie naďalej zostáva **Európska zelená dohoda**, naša globálna iniciatíva v boji proti zmene klímy a strate biodiverzity, ktorá je zároveň európskym programom rastu. Hlavný dôraz sa aktuálne kladie na **vykonávanie** predpisov, no ešte tento rok predložíme návrhy zamerané na ochranu zvierat počas prepravy, predchádzanie znečisteniu mikroplastmi a zlepšenie monitorovania lesov, ako aj návrh balíka opatrení v oblasti mobility. Vďaka plánu **európskeho digitálneho desaťročia** budeme zároveň pokračovať v smerovaní k udržateľnejšej a prosperujúcejšej digitálnej budúcnosti so zameraním na človeka.

NextGenerationEU bude aj naďalej kľúčovým nástrojom zaisťujúcim bezpečné, cenovo dostupné a čisté dodávky energie, konkurencieschopnosť európskeho priemyslu, sociálnu a územnú súdržnosť a prechod na emisne neutrálne, obehové a ekologicky pozitívne hospodárstvo. Komisia bude podporovať všetky členské štáty v ich úsilí o **urýchlenie vykonávania plánov obnovy a odolnosti** v súlade s odporúčaniami pre jednotlivé krajiny vydanými v rámci európskeho semestra, a to vrátane kapitol venovaných plánu REPowerEU. Začiatkom budúceho roka predložíme priebežné hodnotenie vykonávania Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti.

V záujme **podpory rastu pracovných miest a investícií** v Európe budeme takisto naďalej urýchľovať zavádzanie energie z obnoviteľných zdrojov pri súčasnom udržiavaní cien energie pod kontrolou, zabezpečovať dodávky kľúčových strategických komodít, ako sú kritické suroviny a čistý vodík, a znižovať administratívne zaťaženie, najmä v súvislosti s podávaním správ v súlade s našou stratégiou na posilnenie dlhodobej konkurencieschopnosti EÚ.

Zároveň musíme dokončiť **budovanie rámca správy hospodárskych záležitostí, ktorý bude náležite prispôsobený budúcim výzvam**. Znamená to, že musíme dosiahnuť dohodu o návrhoch Komisie, ktoré sa týkajú reformovania pravidiel správy vecí verejných a posilňovania udržateľnosti dlhovej služby, ako aj podpory udržateľného a inkluzívneho rastu prostredníctvom reforiem a investícií.

Komisia v spolupráci s belgickým predsedníctvom usporiada na zámku **Val Duchesse samit sociálnych partnerov**, na ktorom sa bude diskutovať o výzvach, ktorým čelia naše trhy práce, pracovníci a podniky, okrem iného aj v dôsledku nedostatku požadovaných zručností a pracovnej sily či v súvislosti s využívaním umelej inteligencie.

Vďaka výzvam, ktorým EÚ čelila v posledných rokoch, sa intenzívne prejavili jej silné stránky a schopnosti. Napriek vlastnej flexibilita a rozsiahlemu preprogramovaniu sa však rozpočet EÚ v dôsledku spomínaných výziev takmer vyčerpal. Keďže chceme takejto situácii zabrániť, predložili sme návrh na **posilnenie dlhodobého rozpočtu EÚ**, aby sme dokázali riešiť najnaliehavejšie potreby. Tým by sa zabezpečilo cielené zvýšenie výdavkov EÚ v záujme prehĺbenia našej podpory pre Ukrajinu, financovania našich opatrení v oblasti migrácie, posilnenia schopnosti Únie reagovať na zvýšenú hospodársku a geopolitickú nestabilitu, humanitárne krízy a prírodné katastrofy, ako aj podpory investícií do strategických technológií slúžiacich na zabezpečenie dlhodobej konkurencieschopnosti.

V súlade s rokovaniami o dlhodobom rozpočte EÚ na roky 2021 – 2027 sme predložili upravený **návrh týkajúci sa nových vlastných zdrojov** s cieľom pomôcť financovať splácanie pôžičiek z nástroja NextGenerationEU.

Nový pakt o migrácii a azyle naďalej predstavuje štrukturálnu reakciu, ktorú EÚ potrebuje na riešenie migračných výziev v budúcnosti. Jeho prijatie je kľúčovou prioritou, keďže práca sa musí v záujme prípravy na jeho rýchle vykonávanie začať už na budúci rok.

EÚ nepoľaví v solidarite s Ukrajinou, ktorej ľud statočne bojuje proti pretrvávajúcej invázii ruských okupantov. Únia spolu so svojimi členskými štátmi doteraz v kontexte prístupu Tímu Európa poskytla **celkovú podporu v objeme 82 miliárd EUR**, okrem iného aj v podobe humanitárnej pomoci, vojenského vybavenia a odbornej prípravy, materiálnych prostriedkov na civilné použitie vrátane generátorov, školských autobusov, zdravotníckych potrieb či evakuácií, ako aj v podobe kvalitnej, udržateľnej a inkluzívnej prestavby miest, pomoci určenej deťom a na obnovu poškodených škôl a hospodárskej podpory. Táto podpora sa poskytuje v koordinácii s našimi medzinárodnými partnermi v rámci **viacagentúrnej platformy na koordináciu darcov pre Ukrajinu**, ktorej činnosť začala v januári 2023 na základe rozhodnutia lídrov skupiny G7. Sekretariát tejto platformy, ktorá umožňuje úzku koordináciu medzi medzinárodnými darcami a finančnými organizáciami a zabezpečuje súdržnú a transparentnú podporu s možnosťou vyvodenia zodpovednosti, je zabezpečovaný Komisiou.

Vďaka **koridorom solidarity medzi EÚ a Ukrajinou** mohla Ukrajina vyviezť viac ako **57 miliónov ton poľnohospodárskeho tovaru a takmer 45 miliónov ton nepoľnohospodárskych výrobkov a zároveň dovážať tovar, ktorý potrebuje**. Komisia sa bude prostredníctvom spoločnej koordinačnej platformy všemožne usilovať o uľahčenie včasných a stabilných dodávok ukrajinských poľnohospodárskych výrobkov na svetové trhy.

Komisia odsudzuje rozhodnutie Ruska vypovedať **Čiernomorskú dohodu o obilninách** a bude sa naďalej v maximálnej miere snažiť zmierňovať riziká v oblasti bezpečnosti a ochrany, ktorým je vystavená lodná doprava v Čiernom mori. Rada prijala návrh Komisie **predĺžiť dočasnú ochranu** ľudí utekajúcich pred ruskou agresiou voči Ukrajine do 3. marca 2025. Vďaka tomuto návrhu, ako aj vďaka iniciatívam CARE a FAST-CARE sa tak zabezpečí istota a podpora pre viac ako 4 milióny osôb, ktoré požívajú ochranu v celej EÚ.

V priebehu roka 2022 EÚ v rekordnom čase prijala aj niekoľko **núdzových iniciatív** na zmiernenie účinkov energetickej krízy na priemysel a domácnosti.

Napokon v záujme opätovného potvrdenia záväzku EÚ stáť pri Ukrajine tak dlho, ako to bude potrebné, vytvoríme **nástroj s prostriedkami v objeme až 50 miliárd EUR na podporu Ukrajiny** v období 2024 – 2027. Tieto finančné prostriedky budú slúžiť na pokrytie bezprostredných potrieb Ukrajiny, ako aj na jej obnovu a podporu jej modernizácie počas jej cesty k členstvu v EÚ.

Spolu s medzinárodnými partnermi sme podnikli kroky zabezpečujúce, aby boli potrestané vojnové zločiny spáchané Ruskom na Ukrajine a aby Rusko nahradilo škody, ktoré spôsobilo. V Haagu začalo pôsobiť **Medzinárodné centrum pre stíhanie zločinu agresie voči Ukrajine**, ktorého kľúčovou úlohou bude vyšetrovať spáchané vojnové zverstvá a pomáhať pri formulovaní obžaloby na účely budúcich súdnych konaní. Urobíme všetko preto, aby tí, ktorí sú za situáciu zodpovední, niesli za svoje činy následky. Pokračujeme v práci venovanej potenciálnemu využitiu výnosov zo zaisteného ruského majetku na obnovu Ukrajiny.

Únia sa musí **pripraviť na úspešné rozšírenie** v záujme podpory dlhodobého mieru a stability v Európe. Budeme úzko spolupracovať s našimi partnermi počas ich príprav na tento významný krok. Súčasťou tohto úsilia bude otvorenie správ Komisie o právnom štáte tým pristupujúcim krajinám, ktoré v tejto oblasti dokážu napredovať ešte rýchlejšie.

No pripravená musí byť aj EÚ. Komisia predloží **oznámenie o reformách uskutočnených pred rozšírením a o preskúmaníach politík pred ním** s cieľom zistiť, aký by mala rozšírená Únia vplyv na jednotlivé politiky a ako by v nej fungovali európske inštitúcie.

Budeme naďalej **spolupracovať s krajinami a regiónmi** na celom svete, najmä v Afrike, s cieľom riešiť globálne výzvy a posilňovať multilaterálnu správu vecí verejných a medzinárodnú spoluprácu založenú na pravidlách.

Pri všetkom našom konaní sme aj naďalej odhodlaní plniť **Agendu 2030 pre udržateľný rozvoj**, ktorej ciele udržateľného rozvoja zostanú ústredným prvkom našich politík¹ a programu lepšej právnej regulácie².

2. Lepšia právna regulácia, vykonávanie a presadzovanie právnych predpisov EÚ

2.1. Lepšia právna regulácia, zníženie zaťaženia a racionalizácia požiadaviek na podávanie správ

Pre **udržanie konkurencieschopnosti európskych podnikov** má zásadný význam znižovanie administratívneho zaťaženia. Preto sa v oznámení Komisie týkajúcom sa dlhodobej konkurencieschopnosti³ stanovuje cieľ **znižiť zaťaženie spojené s požiadavkami na podávanie správ o 25 %** bez toho, aby došlo k ohrozeniu cieľov jednotlivých politík. Vďaka tomu sa zracionalizujú a zefektívnia také požiadavky, ktoré majú neprímeraný vplyv na podniky vrátane MSP a mikropodnikov, ako aj na správne orgány, a zabezpečí sa tak, že dané požiadavky budú plniť zamýšľaný účel.

V záujme dosiahnutia tohto cieľa prijala Komisia právne predpisy vrátane predpisu týkajúceho sa reformy Colného kódexu Únie, vďaka čomu sa vytvorí jednotné úijné rozhranie a uľahčí opakované používanie údajov. Tieto opatrenia spoločne prinesú **úspory nákladov vo výške približne 2 miliardy EUR**. Okrem toho navrhovaná revízia nariadenia o európskej štatistike, ktorou sa zníži počet zisťovaní a zintenzívni využívanie automatizovaných a zjednodušených postupov, prinesie úspory nákladov – a to aj pre MSP – v odhadovanej výške **450 miliónov EUR**. Prostredníctvom tohto pracovného programu Komisia predostiera **d ďalšie návrhy na racionalizáciu**⁴ s cieľom znížiť administratívne zaťaženie bez toho, aby došlo k zníženiu prítomnosti sociálnych noriem, noriem v oblasti bezpečnosti, ochrany spotrebiteľov či životného prostredia alebo hospodárskych noriem. Týmito návrhmi sa **zefektívnia požiadavky na podávanie správ, ktoré majú obmedzenú využiteľnosť** – plánuje sa napríklad konsolidácia navzájom sa prekrývajúcich povinností, zníženie počtu dotknutých podnikov a zvýšenie miery digitalizácie.

¹ [Dobrovoľné preskúmanie EÚ](#) týkajúce sa vykonávania Agendy 2030 pre udržateľný rozvoj.

² S cieľom zabezpečiť, aby k plneniu programu udržateľného rozvoja do roku 2030 prispievali všetky legislatívne návrhy, boli do súboru nástrojov lepšej právnej regulácie a do stratégie rozvoja politiky Komisie zakomponované ciele udržateľného rozvoja a zásada „nespôsobať významnú škodu“.

³ COM(2023) 168.

⁴ Podrobný prehľad iniciatív prijatých od 16. marca 2023, ktoré sa začali realizovať na základe tohto pracovného programu alebo ktoré sa majú prijať neskôr, sa uvádza v prílohe II.

S cieľom poskytnúť zainteresovaným stranám čas na to, aby sa mohli prispôbiť novým požiadavkám, túto lehotu na prijatie **odvetvových európskych štandardov vykazovania informácií o udržateľnosti** predĺžime. Komisia **upraví prahové hodnoty uvedené v smernici o účtovníctve** tak, aby malo vyše milióna podnikov očakávaný úžitok zo zredukovaných požiadaviek na podávanie správ. Preskúma aj **nariadenie o referenčných hodnotách**, a to okrem iného aj s cieľom oslobodiť od týchto povinností správcov menších referenčných hodnôt, na ktorých pripadá 90 % populácie, a súčasne naďalej zabezpečovať vysokú úroveň ochrany spotrebiteľov a investorov. Komisia zároveň navrhuje uľahčiť výmenu údajov medzi orgánmi vykonávajúcimi dohľad nad finančným sektorom a zabrániť duplicitnému podávaniu správ. Komisia podporuje včasnú dohodu a rozsiahlu implementáciu jednotného elektronického formátu **vyhlásení o vyslaní pracovníkov**. Popri úsilí súvisiacom so sprístupňovaním viacjazyčného portálu sa Komisia usiluje umožniť podnikom predkladať vyhlásenia o vyslaní pracovníkov v digitálnom formáte v ich vlastnom jazyku, a to v prípade všetkých členských štátov, ktoré sa rozhodnú využívať tento nástroj.

V **druhom oznámení o podávaní správ v oblasti taxonómie**, ktoré slúži na pomoc pri výklade týkajúcom sa zverejňovania informácií súvisiacich s taxonómiou, objasníme, že v prípade činností, ktoré nie sú podstatné pre obchodnú činnosť podniku, sa od podniku nevyžaduje žiadne posúdenie. To nie je potrebné ani vtedy, ak podnik nedisponuje dôkazmi alebo údajmi preukazujúcimi súlad s technickými kritériami preskúmania stanovenými v taxonómii EÚ. Vďaka odstráneniu určitých povinností týkajúcich sa zverejňovania informácií, ktoré súvisia s prípadmi alternatívneho riešenia sporov vrátane platformy na riešenie sporov online, získajú podniky celkové prínosy v objeme približne **630 miliónov EUR** ročne.

Návrhy sa budú týkať aj obchodných noriem týkajúcich sa produktov rybolovu, zdravia rastlín, dopravy, poľnohospodárstva a monitorovania priestorovej infraštruktúry. Komisia sa bude v spolupráci so **spoluzákonodarcami usilovať o zachovanie zracionalizovaného rozsahu požiadaviek na podávanie správ**, pokiaľ tak nebudú ohrozené ciele a účel právnych predpisov. V prípade navrhovanej **smernice o náležitej starostlivosti podnikov v oblasti udržateľnosti** bude Komisia napríklad podporovať primerané uplatňovanie požiadaviek, a to najmä v osobitných kontextoch, napríklad v kontexte fungovania skupín, s cieľom zabezpečiť efektívnosť a vyhnúť sa zbytočnému zaťažaniu.

Pokiaľ ide o **nariadenie o portáli priemyselných emisií**, Komisia je odhodlaná urýchliť digitalizáciu a ďalšiu racionalizáciu požiadaviek na podávanie správ. Vďaka revízii **rámca pre koordináciu sociálneho zabezpečenia** bude Komisia naďalej podporovať spoluzákonodarcov pri hľadaní účinných a funkčných riešení, ktoré chránia pracovníkov a uľahčujú cezhraničné činnosti na vnútornom trhu. K dispozícii je okrem toho aj **program Digitálna Európa**, ktorý slúži na financovanie iniciatív členskými štátmi zameraných na poskytovanie jednoduchých technických prostriedkov podávania správ, ako je jednotné kontaktné miesto pre nahlasovanie kyberneticko-bezpečnostných incidentov v kontexte smernice o opatreniach na zabezpečenie vysokej spoločnej úrovne **kybernetickej bezpečnosti** v celej Únii (smernica NIS2).

Zjednodušenie požiadaviek na podávanie správ je **dlhodobé úsilie, ktorého realizácia si bude v dohľadnej budúcnosti vyžadovať jasné zameranie**. Hoci je stanovenie **základného rámca** požiadaviek na podávanie správ zložité vzhľadom na široký záber právnych predpisov EÚ a ich interakciu s vnútroštátnymi a regionálnymi právnymi predpismi, bude mať kľúčový význam

z hľadiska merania dosahovaného pokroku. Pri zlepšovaní chápania vplyvov mozaiky požiadaviek súvisiacich s podávaním správ na zainteresované strany môžu pomôcť práve samotné zainteresované strany. Preto sme uverejnili výzvu na predkladanie dôkazov⁵, ktorej cieľom je získať spätnú väzbu k problematike nadmerne zaťažujúcich požiadaviek na podávanie správ. Uskutočnia sa ďalšie konzultácie s podnikmi vrátane siete vyslancov pre MSP, ako aj s odborníkmi z členských štátov a s inými zainteresovanými stranami, ktorých cieľom bude identifikovať mimoriadne problematické otázky a prioritné oblasti. Komisia vymenuje aj **vyslancu EÚ pre MSP**, ktorý sa zúčastní na výpočtoch výboru pre kontrolu regulácie, ktoré sa budú týkať iniciatív so značným vplyvom na MSP. Komisia sa bude okrem toho zaoberať aj nadmerne zaťažujúcimi požiadavkami na podávanie správ, ktoré identifikovali jej generálne riaditeľstvá, a to prostredníctvom cielených **plánov racionalizácie** na rok 2024 a ďalšie roky. O pokroku dosiahnutom pri dosahovaní cieľa znížiť zaťaženie o 25 % budeme informovať v našich ročných prieskumoch zaťaženia. Ako prvé budú k dispozícii údaje za rok 2023, ktoré uverejníme budúci rok.

Komisia sa pri tom bude prioritne zameriavať na vývoj **nástrojov umelej inteligencie a veľkých jazykových modelov**. Vďaka nim bude možné na základe štandardizovaných prostriedkov identifikovať požiadavky na podávanie správ v právnych predpisoch EÚ, ako aj analyzovať ich vplyv v určitom odvetví. Komisia bude pracovať aj na rozšírení využívania **elektronických platforiem** na zber a výmenu údajov, ako je jednotná digitálna brána, elektronická platforma zriadená na základe nariadenia o riadení energetickej únie a opatrení v oblasti klímy či platforma pre digitálne financie. Komisia navyše uskutoční **hodnotenia a kontroly vhodnosti** s cieľom posúdiť možnosti zjednodušenia právnych predpisov a zníženia s nimi súvisiaceho zaťaženia s dôrazom na identifikáciu ďalších príležitostí na racionalizáciu požiadaviek na podávanie správ⁶. Hodnotenia programov a finančných prostriedkov viacročného finančného rámca, ktoré sa majú uskutočniť v roku 2024, ponúkajú ďalšiu príležitosť posúdiť, ako možno znížiť zaťaženie spojené s finančnými programami EÚ.

Racionalizácia požiadaviek na podávanie správ je doplnením nástrojov Komisie slúžiacich na zníženie zaťaženia. Všetky hodnotenia a revízie v rámci **programu Komisie, ktorý je zameraný na posúdenie regulačnej vhodnosti a efektívnosti (program REFIT)**, sú zamerané na hľadanie príležitostí na zníženie zaťaženia, pričom v prípade všetkých významných návrhov sa vykonávajú posúdenia vplyvu v záujme zabezpečenia prevahy prínosov nad nákladmi. Napríklad vytvorením systému zdaňovania ústredia sa zjednodušia pravidlá a znížia sa náklady na dodržiavanie daňových predpisov pre MSP, ktoré svoju činnosť rozširujú za hranice krajiny. Vďaka návrhu súboru pravidiel s názvom Podnikanie v Európe: rámec pre zdaňovanie príjmov (BEFIT) by sa mohli v prípade podnikov pôsobiacich v EÚ znížiť ich náklady na dodržiavanie daňových predpisov až o 65 %.

Okrem toho Komisia v kontexte svojej koncepcie **rovnováhy záťaže** predstavila od januára 2022 viacero návrhov, ktorých cieľom je priniesť **administratívne úspory prevyšujúce náklady, ktoré by mali dosiahnuť 7,3 miliardy EUR**⁷. Platforma **Fit for Future** zároveň poskytuje Komisii poradenstvo o tom, ako možno znížiť zaťaženie vyplývajúce z práva EÚ.

⁵ https://ec.europa.eu/info/law/better-regulation/have-your-say/initiatives/13990-Administrativna-zataz-racionalizacia-poziadaviek-v-oblasti-vykazovania_sk

⁶ Podrobný prehľad iniciatív a návrhov sa uvádza v prílohe II.

⁷ Ročný prieskum zaťaženia za rok 2022: https://commission.europa.eu/publications/2022-annual-burden-survey_en

2.2. Vykonávanie a presadzovanie právnych predpisov EÚ

Právne predpisy EÚ je nevyhnutné vykonávať a uplatňovať v plnej miere, včas a správne v celej únii – len tak budú môcť ľudia a podniky v EÚ naplno využívať výhody plynúce z našich spoločne dohodnutých pravidiel. Práve preto je **presadzovanie práva EÚ prioritou tejto Komisie**. V tejto fáze mandátu zabezpečíme, aby sa ešte väčšia pozornosť venovala úlohám súvisiacim s vykonávaním a presadzovaním predpisov, čím sa zabezpečí, že dohodnuté pravidlá budú pre ľudí a podniky prínosné. Riešenie implementačných výziev vo fáze vypracúvania návrhov a usmerňovanie členských štátov sú spôsoby, ktorými možno predchádzať problémom v čo najskoršom štádiu. Preto budeme v záujme zabezpečenia účinnejších právnych predpisov EÚ spolupracovať s **členskými štátmi** s cieľom zabrániť zbytočnému zaťaženiu podnikov a občanov pri transpozícii smerníc EÚ do vnútroštátneho práva. V prípade porušenia predpisov bude Komisia naďalej spolupracovať s členskými štátmi s cieľom zabezpečiť rýchlu nápravu problémov a **rozhodne konať v prípade nesplnenia povinnosti**, ktoré bránia vykonávaniu dôležitých cieľov politiky EÚ alebo pri ktorých hrozí narušenie hodnôt a základných slobôd EÚ.

V roku 2022 Komisia uskutočnila v spolupráci s členskými štátmi **hodnotenie**, ktorého cieľom bolo zabezpečiť, aby nástroje presadzovania, ktoré má k dispozícii, zostali aj naďalej účinné. V súčasnosti sa uskutočňuje implementácia jej zistení a odporúčaní s cieľom zlepšiť spôsob, akým Komisia a členské štáty zabezpečujú presadzovanie práva EÚ. V úzkej spolupráci s členskými štátmi sa budeme snažiť uľahčovať vykonávanie nových právnych predpisov prostredníctvom väčšej podpory na vnútroštátnej úrovni, a to najmä v oblastiach, kde existuje potenciálna potreba vynakladať väčšie úsilie na zabezpečenie včasnej a správnej transpozície smerníc, ako aj prostredníctvom systematickejšieho monitorovania vykonávania nariadení. Okrem toho budeme pokračovať v posilňovaní transparentnosti opatrení Komisie zameraných na presadzovanie práva, a to aj používateľsky ústretovejším zverejňovaním väčšieho počtu informácií a údajov. Vďaka tejto transparentnosti, a to vrátane zdôrazňovania pozitívnych výsledkov a poukazovania na prínosy najlepších postupov, ako aj vrátane súčasného vytvárania partnerského tlaku v súvislosti s nevyriešenými prípadmi porušenia práva EÚ, sa občania budú môcť zapájať do tohto procesu a členské štáty zase rýchlejšie plniť požiadavky stanovené v predpisoch.

3. Plnenie šiestich hlavných cieľov

Ako sa spomína v správe o stave Únie, Komisia splnila viac než 90 % záväzkov, ktoré si stanovila v politických usmerneniach predsedníčky von der Leyenovej v roku 2019. Bude nevyhnutné, aby spoluzákonodarcovia v roku 2024 vyvinuli osobitné úsilie, a zabezpečili tak dosiahnutie dohody o dosiaľ neschválených návrhoch, z ktorých majú mať prospech európski občania a podniky.

3.1. Európska zelená dohoda

K zrodu Európskej zelenej dohody došlo v dôsledku naliehavej potreby prijať opatrenia na ochranu a zachovanie našej planéty. Ide o náš program rastu, ktorý svetu dáva dôkaz o tom, že modernizáciu a dekarbonizáciu možno realizovať súčasne a súbežne. EÚ má v celosvetovom meradle najambicióznejší plán zelenej transformácie, ktorého cieľom je dosiahnuť **do roku 2050 klimatickú neutralitu, obehové hospodárstvo a hospodárstvo s nulovou bilanciou emisií, ako aj predchádzať zhoršovaniu životného prostredia, zachovávať biodiverzitu a vytvoriť životné prostredie s nulovým znečistením**. Komisia podnikla v kontexte ruskej vojenskej agresie proti Ukrajine rýchle kroky s cieľom zaistiť bezpečnosť dodávok energie a zároveň posilniť záväzok Únie plniť Európsku zelenú dohodu a rozšíriť našu priemyselnú základňu v odvetviach

čistých technológií. Boli navrhnuté zásadné štrukturálne zmeny týkajúce sa trhov s elektrickou energiou a plynom, ako aj nové iniciatívy na urýchlenú podporu vzniku trhov s čistým vodíkom.

Budeme pokračovať v úsilí o zabezpečenie spravodlivej, inteligentnej a inkluzívnej zelenej transformácie, pri ktorej sa na nikoho nikde nezabudne. Zároveň sa budeme v spolupráci s našimi partnermi z tretích krajín aktívne podieľať okrem iného aj na posilňovaní ekologického rastu. Komisia preto spustí sériu ekologických dialógov zameraných na intenzívnu a priamu diskusiu s **občanmi**, ako aj dialógy o **čistej transformácii so zástupcami priemyslu a sociálnymi partnermi**. Komisia popritom pokračuje v prípravách na vykonávanie nariadenia o budúcom Sociálno-klimatickom fonde, ktorý bude spolu s Fondom na spravodlivú transformáciu slúžiť na podporu zraniteľných občanov, podnikov a regiónov v procese transformácie Komisia spustí **strategický dialóg o budúcnosti poľnohospodárstva v EÚ** s cieľom intenzívnejšie doň zapojiť poľnohospodárov, zainteresované strany v potravinovom reťazci a občanov a v spolupráci s nimi sa usilovať o prechod na udržateľné potravinové systémy.

Vzhľadom na nové globálne hrozby Komisia stanovila plány na **zaistenie potravinovej bezpečnosti a posilnenie odolnosti potravinových systémov** v krátkodobom a strednodobom horizonte. Realizáciou stratégie „Z farmy na stôl“ Komisia napĺňa víziu spravodlivého a zdravého potravinového systému EÚ, ktorý je zároveň šetrný k životnému prostrediu. Súčasťou stratégie boli aj opatrenia na dosiahnutie udržateľného a odolného rybolovu a akvakultúry. Komisia popritom prijala ďalšie opatrenia na budovanie **obehového hospodárstva**, predložila hlavné iniciatívy na **ochranu biodiverzity a obnovu poškodených ekosystémov** a predostrela kľúčové návrhy v rámci akčného plánu **nulového znečistenia**. EÚ sa zároveň usilovala o posilnenie svojej odolnosti voči katastrofám, a to aj zdvojnásobením leteckej hasičskej flotily v rámci rezervy kapacít rescEU a posilnením nášho mechanizmu v oblasti civilnej ochrany.

Väčšinu iniciatív stanovených v oznámení o Európskej zelenej dohode z roku 2019 sa podarilo zrealizovať a viaceré z nich už boli schválené v podobe právnych predpisov. **Je nevyhnutné urýchlene dosiahnuť dohodu o zvyšných návrhoch**, aby Únia stabilne napredovala ku klimatickej neutralite. Patria sem návrhy týkajúce sa odstraňovania uhlíka, znižovania emisií metánu v odvetví energetiky, priemyselných emisií, energetickej hospodárnosti budov, noriem týkajúcich sa emisií CO₂ vzťahujúcich sa na nové ťažké úžitkové vozidlá, typového schvaľovania motorových vozidiel a motorov, revízie pravidiel obehovosti vozidiel, revízie nariadenia o sieti TEN-T a balíka opatrení zameraných na ekologizáciu nákladnej dopravy, ako aj návrhy týkajúce sa koncepcie trhu s elektrinou a trhov s obnoviteľnými plynmi, so zemným plynom a s vodíkom. V záujme podpory **udržateľného poľnohospodárstva a potravinovej bezpečnosti** by sa mali schváliť aj návrhy, ktoré sa týkajú rastlín získaných určitými novými genómovými technikami a udržateľného používania prípravkov na ochranu rastlín. Ak sa chceme priblížiť ku **skutočnému obehovému hospodárstvu**, potrebujeme rýchlo dosiahnuť dohodu o požiadavkách zameraných na ekodizajn udržateľných výrobkov, odpad a obaly, prepravu odpadu a opravu tovaru. **Napredovať na ceste k nulovému znečisteniu a chrániť a obnoviť našu prírodu** budeme schopní len vtedy, ak do podoby právnych predpisov pretavíme návrhy týkajúce sa obnovy prírody, klasifikácie, označovania a balenia chemikálií, kvality ovzdušia, čistenia komunálnych odpadových vôd a ochrany povrchových a podzemných vôd.

Komisia spustí proces súvisiaci s vytýčením **klimatického cieľa do roku 2040**, ktorého ambíciou bude udržať EÚ na ceste k dosiahnutiu klimateckej neutrality do roku 2050. Predloží **európsky balík opatrení v oblasti veternej energie** s cieľom urýchliť zavádzanie technológií veterných turbín, zlepšiť prístup k financovaniu a podporiť medzinárodnú konkurencieschopnosť európskeho priemyslu. Predložíme iniciatívu zameranú na **riadenie emisií uhlíka v priemysle**, v rámci ktorej sa stanoví stratégia zavádzania environmentálne udržateľných technológií slúžiacich na zachytávanie uhlíka, jeho využívanie a ukládanie v EÚ s prihliadnutím na ich význam z hľadiska dosiahnutia uhlíkovej neutrality. Prijmeme iniciatívu týkajúcu sa **odolnosti voči výzvam v oblasti vody**, ktorej cieľom bude zabezpečiť prístup k vodným zdrojom pre občanov, ekosystémy a hospodárstvo a zároveň riešiť katastrofické záplavy a problémy súvisiace s nedostatkom vody. Okrem toho sa chystáme prijať aj iniciatívu zameranú na identifikáciu a posúdenie najlepších spôsobov riadenia klimatických rizík vo všetkých oblastiach politiky EÚ.

3.2. Európa pripravená na digitálny vek

Dvadsať rokov 21. storočia si EÚ a jej členské štáty stanovili za digitálne desaťročie, pre ktoré si vytýčili jasné digitálne ciele. Vydali sa tak na cestu k zlepšeniu digitálnych zručností, digitalizácii štátnej správy a podnikov, podpore výskumu a inovácií, preklenutiu digitálnej priepasti a modernizácii našej digitálnej infraštruktúry. EÚ je zároveň lídrom v oblasti riadenia rizík ohrozujúcich našu digitálnu budúcnosť. Vďaka **aktu o digitálnych trhoch** a **aktu o digitálnych službách** sme položili pevné základy pre to, aby bol náš jednotný trh spravodlivý, konkurencieschopný, ústretový voči spotrebiteľom a v digitálnej oblasti bezpečný, najmä pre deti.

Hoci sa toho dosiahlo už veľa, nesmieme poľaviť, ak chceme dosiahnuť dohodu o dosiaľ neschválených kľúčových iniciatívach, ktoré podporia digitálnu agendu a posilnia odolnosť Európy. **Akt o kritických surovinách** umožní Európe posilniť domáce dodávky, okrem iného tak, že sa posilnia kapacity v oblasti rafinácie a recyklácie, diverzifikuje dovoz týchto kritických surovín a stimuluje náš priemysel, aby dokázal lepšie riadiť riziká spojené s dodávkami týchto surovín a aby si zároveň zachoval konkurencieschopnosť. V snahe podporiť udržateľnejšie a obehovejšie postupy budú príslušné ustanovenia vychádzať zo silných stránok jednotného trhu, pričom zároveň umožnia spoločný nákup surovín prostredníctvom špecializovanej platformy. Mnohí z našich partnerov na celom svete chcú spolupracovať na rozvoji miestnych priemyselných odvetví pôsobiacich v oblasti spracovania a rafinácie, a tak posilniť globálne surovinové dodávateľské reťazce. Práve preto sa neskôr tento rok zvolá prvé zasadnutie **nového klubu pre kritické suroviny**. Prijmeme aj **plán týkajúci sa progresívnych materiálov pre priemyselné líderstvo**, ktorého cieľom je spolu s členskými štátmi urýchliť vývoj bezpečných, udržateľných a obehových progresívnych materiálov a ich priemyselné využívanie v prospech zelenej a digitálnej transformácie.

Akt o emisne neutrálnom priemysle podporí európsky priemysel pri vývoji a zavádzaní inovačných a strategických technológií potrebných v hospodárstve s nulovou bilanciou emisií, ako sú veterné turbíny, tepelné čerpadlá, solárne panely, elektrolyzéry, jadrové technológie a zariadenia na uskladňovanie CO₂. Dopyt v Európe i na celom svete je na vzostupe, a preto konáme už teraz v snahe zabezpečiť, aby väčšiu časť tohto dopytu mohli uspokojiť práve dodávky z Európy.

Zároveň musíme pokročiť aj v súvislosti s **nástrojom núdzovej pomoci pre jednotný trh**, aby sme pomohli zachovať voľný pohyb tovaru, služieb a osôb, ako aj dostupnosť životne dôležitých výrobkov a služieb pre prípad neočakávaných narušení v budúcnosti.

Balík pomoci pre malé a stredné podniky, ktorého súčasťou je **revízia smernice o oneskorených platbách** a daňové zjednodušenie, ktorým sa zavádza **system zdaňovania ústredia**, je určený na ďalšiu podporu malých a stredných podnikov v Európe, ktoré sú nosným pilierom nášho hospodárstva.

Dosiaľ neschválené návrhy týkajúce sa **umelej inteligencie (AI)** sú kľúčom k bezpečnému a prospešnému uplatňovaniu technológie, ktorá sa v posledných rokoch vyvíja závratným tempom. Ak máme túto technológiu riadiť zodpovedne, je najvyšší čas začať konať.

Popri koordinovanom úsilí o posilnenie globálneho riadenia umelej inteligencie, ktoré vyvíjame spoločne s našimi medzinárodnými partnermi, hodláme s cieľom uľahčiť európske inovácie **poskytnúť našu vysokovýkonnú výpočtovú techniku startupom pôsobiacim v oblasti umelej inteligencie**. Európske satelitné programy Copernicus, EGNOS a Galileo už teraz prinášajú nášmu hospodárstvu a spoločnosti nespočetné množstvo výhod, pričom zohrávajú kľúčovú úlohu pri pochopení zmeny klímy, príprave na ňu a boji proti nej. Výsledkom programu IRIS² navyše bude zriadenie kritickej infraštruktúry na účely zabezpečenej konektivity, ktorá má dôležité uplatnenie v oblasti obrany.

Na to, aby sme do roku 2030 naplnili naše ciele v rámci digitálneho desaťročia, sú potrebné rozsiahle investície do digitálnych sietí. V nadväznosti na nedávnu prieskumnú konzultáciu pripravíme pôdu pre možné politické a regulačné opatrenia týkajúce sa **digitálnych sietí a infraštruktúry**, ktorých cieľom bude najmä uľahčiť pôsobenie prevádzkovateľov cezhraničnej infraštruktúry na jednotnom trhu, urýchliť zavádzanie technológií a prilákať väčší kapitál do oblasti sietí.

Význam vesmírneho priemyslu rastie nielen v kontexte pozorovania Zeme a moderných prepojených produktov a služieb, ale aj v kontexte obrany a bezpečnosti. Cieľom **vesmírnej stratégie pre bezpečnosť a obranu**⁸ na rok 2023 je zlepšiť odolnosť vesmírnej infraštruktúry a vesmírnych spôsobilostí EÚ na podporu bezpečnosti a obrany a presadzovať partnerstvá pre zodpovedné správanie v kozmickom priestore. V roku 2024 navrhujeme **európsky vesmírny akt**, v ktorom sa stanovujú pravidlá týkajúce sa napríklad manažmentu vesmírnej prevádzky, ale aj spôsobu, akým budeme zabezpečovať ochranu našej kritickej vesmírnej infraštruktúry. Doplnkovou iniciatívou bude **stratégia v oblasti vesmírneho dátového hospodárstva**, ktorej cieľom bude zvýšiť mieru využívania vesmírnych údajov vo všetkých hospodárskych odvetviach.

3.3. Hospodárstvo, ktoré pracuje v prospech ľudí

Hospodárstvo EÚ preukázalo odolnosť voči bezprecedentnému počtu kríz, ktorým muselo čeliť v poslednom čase. Darí sa mu zvládať sociálno-ekonomické dôsledky celosvetovej pandémie COVID-19, ako aj útočnej vojny Ruska proti Ukrajine. Čelí významným výzvam v oblasti konkurencieschopnosti, ktoré budú predmetom nadchádzajúcej správy Maria Draghiho. Nastolením reforiem, ktorých cieľom je zabezpečiť dlhodobú hospodársku prosperitu a konkurencieschopnosť EÚ a zároveň zaistiť úplné vykonávanie Európskeho piliera sociálnych práv, **posilňujeme jedinečné sociálne trhové hospodárstvo EÚ**.

⁸ JOIN(2023) 9.

Na posilnenie nášho jednotného trhu, ktorý je základom udržateľnej konkurencieschopnosti EÚ, je nevyhnutné dosiahnuť dohodu o dosiaľ neschválených návrhoch. V tejto súvislosti musíme ďalej rozvíjať **úniu kapitálových trhov** tak, že schválime návrhy týkajúce sa platobnej neschopnosti, zúčtovania, zjednodušenia prístupu spoločností na verejné kapitálové trhy a rozšírenia dlhodobej investičnej kapacity poisťovní, pričom musíme zároveň podniknúť ďalšie kroky smerom k **bankovej únii**, ktoré budú mať podobu dokončenia preskúmania systémov krízového riadenia a ochrany vkladov. Musíme dohodnúť aj na nových pravidlách týkajúcich sa postupov uplatňovania zrážkovej dane, návrhu na zabránenie zneužívaniu schránkových subjektov na daňové účely a na súbore opatrení na modernizáciu systému dane z pridanej hodnoty (DPH) EÚ, ako aj na zvýšení jeho odolnosti voči podvodom prostredníctvom vyššej miery využívania digitalizácie.

Okrem toho musíme pokročiť aj v súvislosti s **návrhom na zlepšenie zdaňovania podnikov (BEFIT a transferové oceňovanie)** a v oblasti komplexnej **reformy colnej únie EÚ**. V oblasti digitálnych financií musíme urobiť ďalšie kroky pri návrhoch na zlepšenie pravidiel pre platobné služby a pri zavádzaní rámca pre prístup k finančným údajom („otvorené financie“) a zároveň pokročiť v rokovaní o návrhu, ktorým sa stanovuje právny rámec pre digitálne euro.

Významný pokrok sa dosiahol pri vykonávaní **Európskeho piliera sociálnych práv** prostredníctvom jeho akčného plánu a hlavných cieľov do roku 2030. Boli predložené pravidlá na zlepšenie podmienok práce cez platformy a rámec pre primerané minimálne mzdy, zatiaľ čo Európsky rok zručností podniknil širokú škálu činností na riešenie naliehavých nedostatkov v požadovaných zručnostiach, ktoré postihujú viaceré odvetvia, ako sú pred časom spustené iniciatívy Akadémie zručností v oblasti kybernetickej bezpečnosti a Pakt o zručnostiach. Prístup mladých ľudí na trh práce sa uľahčil prostredníctvom posilneného systému záruky pre mladých ľudí a nadchádzajúcej iniciatívy zameranej na aktualizáciu nášho rámca kvality pre stáże. Európska záruka pre deti pomáha bojovať proti sociálnemu vylúčeniu a predchádzať mu tak, že deťom zaručuje účinný prístup k súboru kľúčových služieb vrátane bezplatného vzdelávania, bezplatnej zdravotnej starostlivosti, zdravej výživy a primeraného bývania. Komisia bude naďalej podporovať spoluzákonodarcov pri hľadaní dohody o koordinácii systémov sociálneho zabezpečenia.

V reakcii na legislatívnu iniciatívnu správu Európskeho parlamentu Komisia v roku 2024 predloží iniciatívu týkajúcu sa **európskych zamestnaneckých rád**.

V nadväznosti na samit vo Val Duchesse budeme spolupracovať s podnikmi a odborovými zväzmi s cieľom **zvýšiť odolnosť nášho trhu práce voči budúcim zásadným zmenám** v technológiách, spoločnosti a demografii. Budeme vychádzať zo súboru demografických nástrojov, aby sme pomohli aktivovať celý náš ľudský kapitál.

Pripravovaná iniciatíva pomôže v plnej miere využívať výhody **biotechnológií a biovýroby, ktoré sú kľúčové pre konkurencieschopnosť** a modernizáciu priemyslu EÚ vzhľadom na ich vysoký potenciál rastu a produktivitu práce.

Komisia uverejní aj svoju deviatu správu o súdržnosti, v ktorej načrtne stav sociálnej, hospodárskej a územnej súdržnosti v EÚ a zhodnotí opatrenia prijaté v posledných rokoch.

3.4. Silnejšia Európa vo svete

Na globálnej scéne sme naďalej svedkami **rastúceho napätia a geopolitických nepokojov**. Bezhlavé brutálne teroristické útoky Hamasu proti Izraelu a jeho ľudu priamo ohrozujú mier a bezpečnosť v regióne a zdôrazňujú potrebu obnoviť úsilie o oživenie mierového procesu na Blízkom východe. Rusko svojou útočnou vojnou proti Ukrajine a svojím konaním na medzinárodných fórach naďalej spochybňuje základy multilateralizmu a medzinárodného poriadku založeného na pravidlách.

Vojenská podpora EÚ Ukrajine poukázala na kritické nedostatky v obranných rezervách členských štátov. V reakcii na túto situáciu sme **podporili členské štáty pri posilňovaní európskeho obranného priemyslu** prostredníctvom nástroja spoločného obstarávania (EDIRPA)⁹ a osobitnej skupiny pre spoločné obstarávanie v oblasti obrany. Prostredníctvom **aktu na podporu výroby munície (ASAP)**¹⁰ sme navyše zvýšili kapacity v oblasti výroby munície. Tretím **spoločným vyhlásením o spolupráci medzi EÚ a NATO**¹¹ sa naša spolupráca rozšírila na nové oblasti kritické z hľadiska bezpečnosti – odolnosť, vznikajúce a prelomové technológie, obrana a vesmír.

Prostredníctvom našej stratégie **Global Gateway**¹² budeme naďalej posilňovať a budovať odolnejšie prepojenia so svetom, pričom budeme uplatňovať svoj **prístup Tím Európa**. Implementujeme odvetvové stratégie a akčné plány vrátane stratégie týkajúcej sa medzinárodnej energetickej angažovanosti¹³, spoločného oznámenia o medzinárodnej správe oceánov¹⁴, vesmírnej stratégie pre bezpečnosť a obranu¹⁵, aktualizácie stratégie námornej bezpečnosti EÚ¹⁶, spoločného oznámenia o partnerstve s krajinami Perzského zálivu¹⁷ a nového programu pre Latinskú Ameriku a Karibik¹⁸.

Budeme pokračovať v spolupráci so západným Balkánom, ako aj s Ukrajinou, Moldavskom a Gruzínskom, pokiaľ ide o ich budúce prístupenie k Únii. Zároveň zachováme našu podporu Východnému partnerstvu a južnému susedstvu.

Únia bude naďalej pracovať na budovaní partnerstiev s krajinami a organizáciami na celom svete. Predovšetkým musíme pokračovať v úsilí o **posilnenie nášho vzájomne prospešného partnerstva s Afrikou**, pričom budeme ďalej rozvíjať náš strategický prístup v záujme napredovania s Africkou úniou hodláme rozvíjať na ďalšom samite EÚ – AÚ.

Ďalší impulz pre rozvoj obranných spôsobilostí členských štátov poskytne **stratégia európskeho obranného priemyslu**, ktorá sa opiera o modernú a odolnú európsku obrannú technologickú a priemyselnú základňu. V rámci týchto snáh budeme pokračovať v konsolidácii opatrení zameraných na kontinuitu posilňovania európskej obrannej priemyselnej základne po roku 2025. V roku 2024 budeme zároveň pokračovať aj v úsilí o vykonávanie **Strategického**

⁹ COM(2022) 349.

¹⁰ Nariadenie (EÚ) 2023/1525 z 20. júla 2023.

¹¹ https://www.nato.int/cps/en/natohq/official_texts_210549.htm

¹² JOIN(2021) 30.

¹³ JOIN(2022) 23.

¹⁴ JOIN(2022) 28.

¹⁵ JOIN(2023) 9.

¹⁶ JOIN(2023) 8.

¹⁷ JOIN(2022) 13.

¹⁸ JOIN(2023) 17.

kompasu¹⁹, ktorého cieľom je posilniť našu obrannú pripravenosť a urobiť z Únie silnejšieho a schopnejšieho garanta bezpečnosti. EÚ bude naďalej rozvíjať súbor nástrojov na **boj proti zahraničnej manipulácii s informáciami a zahraničnému zasahovaniu** s cieľom účinne riešiť škodlivé konanie pochádzajúce zo zahraničia.

Budeme naďalej obhajovať a presadzovať **demokraciu, ľudské práva, právny štát** a účinný **multilateralizmus**. V našom úsilí sa budeme naďalej zasaďovať o ochranu detí postihnutých ozbrojeným konfliktom, a to najmä tak, že predložíme revidované usmernenia EÚ. Solidarita EÚ prostredníctvom humanitárnej pomoci a mechanizmu Únie v oblasti civilnej ochrany bude naďalej prinášať výsledky. Budeme konštruktívne spolupracovať so všetkými partnermi a naďalej podporovať reformný program generálneho tajomníka OSN, a to aj v rámci príprav na samit o budúcnosti, ktorý sa uskutoční v septembri 2024.

Ako globálny líder a tvorca noriem musíme urýchliť **otvorenú a spravodlivú obchodnú agendu** zameranú na konkurencieschopnosť, odolnosť a udržateľnosť. Budeme pokračovať v práci na posilňovaní spolupráce a obchodných vzťahov s partnermi, pričom hodláme byť lídrom celosvetového úsilia o reformu Svetovej obchodnej organizácie. Revidovaná obchodná stratégia EÚ slúži na presadzovanie otvorenej, udržateľnej a asertívnej politiky, ktorá podporuje zelenú a digitálnu transformáciu.

Úspešne sme završili rokovania o obchodných dohodách s Čile, Novým Zélandom a Keňou. Zároveň sa snažíme **sfinalizovať dohody aj s Austráliou, Mexikom a Mercosurom.** Komisia bude takisto **pokračovať v rokovaníach s Indiou a Indonéziou, ako aj o digitálnych obchodných dohodách so Singapurom a s Kórejskou republikou.** Vzťahy medzi EÚ a USA sa posilnili aj prostredníctvom nášho pôsobenia v Rade pre obchod a technológie. To bolo inšpiráciou pre vytvorenie **Rady EÚ – India pre obchod a technológie**, ktorá vznikla tento rok. Zároveň sme posilnili naše nástroje proti nekalým obchodným praktikám a budeme konať s cieľom zabezpečiť, aby celosvetová hospodárska súťaž zostala spravodlivá. Komisia preto začala **antisubvenčné prešetrovanie týkajúce sa elektrických vozidiel z Číny.**

3.5. Podpora európskeho spôsobu života

V reakcii na pandémiu COVID-19 Komisia začala vytvárať základy európskej zdravotnej únie. Tvorí ich posilnený **rámec zdravotnej bezpečnosti** vrátane nového **Úradu pre pripravenosť a reakcie na núdzové zdravotné situácie**, ako aj priekopnícky **európsky plán na boj proti rakovine** a návrhy na vybudovanie **európskeho priestoru pre zdravotné údaje** a reformu právnych predpisov o farmaceutických výrobkoch. EÚ prijala aj nový **stratégiu EÚ v oblasti globálneho zdravia**²⁰ s cieľom globálne usmerňovať úijné úsilie o posilnenie zdravotnej starostlivosti.

Komisia bude naďalej podporovať úsilie vynakladané v rámci legislatívnej aj operačnej oblasti riadenia migrácie. Je nevyhnutné, aby spoluzákonodarcovia dokončili **nový pakt o migrácii a azyle**²¹ ešte pred koncom tohto funkčného obdobia. Zároveň je nevyhnutné pokračovať v prijímaní operačných opatrení v záujme zlepšenia kolektívnej reakcie EÚ na výzvy v oblasti migrácie v spolupráci s našimi kľúčovými partnermi.

¹⁹ https://www.eeas.europa.eu/eeas/strategic-compass-security-and-defence-1_en

²⁰ COM(2022) 675.

²¹ COM(2020) 609.

Komisia zároveň podnikla kroky, ktorých cieľom je posilniť štyri piliere **Stratégie EÚ pre bezpečnostnú úniu**²²: riešenie zraniteľných miest, posilnenie kybernetickej bezpečnosti, upevňovanie spolupráce v oblasti presadzovania práva a podpora odolnosti voči hybridným hrozbám. Patria sem iniciatívy na odstránenie teroristického obsahu z internetu, posilnenie námornej bezpečnosti Únie, a to aj v kontexte odolnosti kritickej infraštruktúry, a na ochranu vesmírnych prostriedkov Únie, ako sú satelity, a na odrádzanie od nepriateľských činností vo vesmíre.

Pripravovaný **akt o kybernetickej odolnosti** a návrh **aktu o kybernetickej solidarite** budú zohrávať kľúčovú úlohu pri posilňovaní kybernetickej bezpečnosti, a to zvýšením bezpečnosti dodávateľského reťazca a posilnením solidarity na úrovni Únie s cieľom lepšie odhaľovať kybernetické hrozby a incidenty, pripraviť sa na ne a reagovať na ne.

Ako sa uvádza v šiestej správe o pokroku v oblasti bezpečnostnej únie, treba dosiahnuť aj dohodu o návrhoch, ktoré **zvýšia bezpečnosť našich občanov**, a spoločne účinne bojovať proti trestnej činnosti a zároveň presadzovať naše spoločné základné hodnoty. Patria sem návrhy týkajúce sa kybernetickej odolnosti, kódexu Únie upravujúceho pohyb osôb cez hranice, automatizovanej výmeny údajov na účely policajnej spolupráce (prümšký rámec II), zhromažďovania a prenosu vopred poskytovaných informácií o cestujúcich, boja proti obchodovaniu s ľuďmi, boja proti sexuálnemu zneužívaniu detí, vymáhania a konfiškácie majetku a vymedzenia trestných činov a sankcií.

Akčný plán boja proti obchodovaniu s drogami a organizovanej trestnej činnosti vrátane aliancie európskych prístavov pripravuje pôdu pre účinnejšie spoločné úsilie v boji proti organizovanej trestnej činnosti a nezákonnému obchodovaniu s drogami. Komisia takisto navrhne modernizáciu právneho rámca na **boj proti prevádzacstvu migrantov** s cieľom zabezpečiť potrebné právne a operačné nástroje na to, aby sme dokázali reagovať na nový spôsob fungovania prevádzáčov. Komisia navyše zorganizuje medzinárodnú konferenciu o boji proti prevádzacstvu vzhľadom na potrebu medzinárodnej spolupráce a silnej globálnej aliancie v tejto oblasti.

V oblasti vysokoškolského vzdelávania Komisia navrhne koncepciu budúceho **spoločného európskeho diplomu**, ktorý prispeje k vytvoreniu európskeho vzdelávacieho priestoru. Podporia ho odporúčania týkajúce sa zabezpečovania kvality vo vysokoškolskom vzdelávaní a atraktívnych akademických kariér.

3.6. Nový impulz pre európsku demokraciu

Počas aktuálneho funkčného obdobia Komisia prikladá osobitný význam **posilňovaniu a revitalizácii našej európskej demokracie**. Naše úsilie sa riadi **akčným plánom pre európsku demokraciu** a jeho cieľom posilniť postavenie občanov a vybudovať v celej EÚ odolnejšie demokracie podporovaním slobodných a spravodlivých volieb, posilňovaním slobody médií a bojom proti dezinformáciám. **Konferencia o budúcnosti Európy** bola bezprecedentným prejavom participatívnej demokracie a umožnila nám vypočuť si názory občanov z celej EÚ na budúcnosť našej Únie. Vďaka **novej generácii panelových diskusií občanov**, ktoré sme v roku 2023 testovali v prípade troch kľúčových iniciatív²³, pričom ďalšie prebehnú budúci rok, sme ešte konkrétnejšie začlenili účasť občanov do nášho súboru nástrojov na tvorbu politik. Osobitný dôraz

²² COM(2020) 605.

²³ Potravinový odpad, virtuálne svety a vzdelávacia mobilita.

sa kládol na spoluprácu s mladšou generáciou, ktorá zohráva kľúčovú úlohu pri formovaní budúcnosti – jedna tretina členov panelovej diskusie bola vo veku 16 až 25 rokov.

V súlade so záväzkami vyplývajúcimi z politických usmernení predsedníčky von der Leyenovej Komisia nadviazala na **legislatívne iniciatívne správy Európskeho parlamentu**.

Predpokladom demokratického fungovania EÚ a jej členských štátov je nezávislé súdnictvo a dodržiavanie zásad **právneho štátu**. Zabezpečiť to a chrániť finančné záujmy EÚ pomáhajú tak ročný cyklus preskúmania právneho štátu, ako aj mechanizmus podmienenosti. Významný pokrok sa dosiahol aj v ďalších oblastiach, ktoré sú pre naše demokratické spoločnosti kľúčové. Predložili sme kľúčové návrhy týkajúce sa **transparentnosti a spravodlivosti volebného procesu** s cieľom **posilniť a chrániť práva** rôznych skupín v spoločnosti a zaručiť **slobodu a nezávislosť novinárov** v EÚ. Naďalej pracujeme na **budovaní našej demokratickej odolnosti zvnútra a na ochrane pred neprímeranými vonkajšími vplyvmi**. Aktuálne máme už aj spoľahlivý právny rámec pre cezhraničnú justičnú spoluprácu vrátane súdnych konaní a digitálnej komunikácie.

Otvorená a inkluzívna spoločnosť musí garantovať **rovnaké práva a ochranu** všetkým skupinám v spoločnosti. Komisia preto prijala osobitné stratégie v oblasti práv detí, rodovej rovnosti a boja proti rasizmu, ako aj v oblastiach rovnosti Rómov, rovnosti LGBTIQ osôb, práv osôb so zdravotným postihnutím a práv obetí. **Smernicou o zastúpení žien vo vrcholových orgánoch**, ktorá bola schválená po desiatich rokoch rokovania, sa podnikom uloží povinnosť splniť jasné kvóty týkajúce sa pozícií riadiacich pracovníkov do polovice roka 2026. Tento rok sme prijali nové pravidlá týkajúce sa transparentnosti odmeňovania mužov a žien, čím sme posilnili uplatňovanie zásady rovnakej odmeny za rovnakú prácu, čo je dôležitý krok smerom k rodovej rovnosti a odstráneniu rozdielov v odmeňovaní žien a mužov. Nedávnym pristúpením k **Istanbulskému dohovoru** Rady Európy z roku 2016 o **predchádzaní násiliu na ženách a domácomu násiliu a o boji proti nemu** vyslala EÚ jasný signál, že je odhodlaná predchádzať násiliu páchanému na ženách a dievčatách vo všetkých jeho formách, odsúdiť ho a bojovať proti nemu.

V záujme vytvorenia správneho rámca pre voľby do Európskeho parlamentu sa Komisia zameria na uľahčenie dohôd o **štatúte a financovaní európskych politických strán a transparentnosti cielenej politickej reklamy**. Komisia spolu s Európskym parlamentom spustila aj komunikačnú kampaň zameranú na zvýšenie počtu migrujúcich občanov EÚ, ktorí budú hlasovať vo voľbách do Európskeho parlamentu v roku 2024.

Keďže prosperujúca občianska spoločnosť a slobodné a kritické mediálne prostredie sú základom demokratickej spoločnosti, je potrebné dosiahnuť dohodu o **smernici o strategických žalobách proti verejnej účasti (SLAPP) a akte o slobode médií**.

Zároveň vyzývame spoluzákonodarcov, aby dosiahli dohodu v súvislosti s návrhmi smernice o **boji proti násiliu páchanému na ženách a domácomu násiliu a smernice o právach obetí, s navrhovanými štandardmi týkajúcimi sa vnútroštátnych orgánov pre rovnosť** a návrhom smernice, ktorou sa zavádza **preukaz EÚ pre osoby so zdravotným postihnutím**. Budúci rok prijmeme **odporúčanie Komisie o vytvorení a posilnení systémov na ochranu detí** v členských štátoch a zabezpečíme lepšie využívanie existujúcich nástrojov EÚ (právne predpisy, politické opatrenia a finančné prostriedky).

Keďže digitálny informačný priestor čoraz viac ovplyvňuje verejnú diskusiu a politické rozhodovanie, je nevyhnutné pokračovať v **boji proti dezinformáciám** s cieľom zabezpečiť slobodnú a spravodlivú výmenu názorov, najmä pred voľbami do Európskeho parlamentu.

4. Záver

Za posledné štyri roky **Únia preukázala svoju zomknutosť a odhodlanie riešiť výzvy našej generácie pre dobro budúcich generácií**. Konali sme spoločne, reagovali sme rozhodne a podporili sme slobodu, prosperitu a mier v Európe. V tomto úsilí musíme pokračovať, aby sme položili pevné základy pre **posilnenie našej Únie a prípravu na budúcnosť**.

Táto Komisia bude do posledného dňa svojho funkčného obdobia pracovať na riešení našich spoločných výziev. Poskytneme silnú **podporu Európskemu parlamentu a Rade, aby sme uľahčili dosiahnutie dohôd** o zostávajúcich kľúčových návrhoch, pričom predložíme **niekoľko nových iniciatív**, ktoré sú stále potrebné, aby sme **splnili sľuby a pripravili Úniu na budúcnosť**.

Podrobný prehľad plánovanej práce Komisie na rok 2024 je uvedený v prílohách k tomuto pracovnému programu.